

Um sniðgöngu og fyrirlestur Gil Epstein á vegum PRICE-stofnunarinnar

Ingólfur Gíslason tók saman fyrir Háskólafólk fyrir Palestínu í september 2025.

Gil Epstein er prófessor við Bar-Ilan háskólann í Ísrael. Hann er þar einnig fráfarandi deildarforseti („dean“).

Fyrirlestur á vegum PRICE

Fyrirlestur Gil Epstein á vegum PRICE (Pension Research Institute Iceland) fór fram 6. ágúst 2025 í sal Þjóðminjasafnsins. Í auglýsingu fyrir atburðinn kom fram að hann væri um gervigreind og **mikil áhersla** var lögð á tengsl Epsteins við Ísraelskar stofnanir og Ísraelska ríkið. Hér eru myndir af auglýsingunni, ásamt þeim texta sem var um fyrirlesarann á heimasíðu PRICE, en hefur nú verið eytt.

PRICE fyrirlestur um gervigreind 6. ágúst

Gil S. Epstein (Bar-Ilan University) mun halda fyrirlestur þann 6. ágúst klukkan 12-13.30 í fyrirlestrasal Þjóðminjasafnsins:

Gil S. Epstein

**Þegar gervigreindin spyr mannshugann:
Hvers vegna ert þú hér?**

Prófessor Gil S. Epstein er prófessor í hagfræði við Bar-Ilan háskólann og gegnir þar stöðu í opinberri stefnumótun. Hann var áður deildarforseti Félagsvísindadeildar og gegnir nú hlutverki yfirmanns rannsókna og starfshóps um vinnumarkaðsstefnu við Taub-stofnunina í Ísrael. Rannsóknarsvið hans nær yfir vinnumarkaðshagfræði, opinbera stefnumótun, gervigreind og stjórnmálahagfræði. Hann hefur verið einn höfundar áhrifamestu skýrslna sem skrifaðar hafa verið í Ísrael um gervigreind og vinnumarkað — skýrslur sem hafa verið notaðar í Knesset þinginu, OECD og öðrum alþjóðastofnunum. Hann situr í sérfræðihópi í AI-stefnumótun á vegum ríkisstjórnar Ísraels og MOSAIC-stofnunarinnar.

Á fundinum kom fram að Epstein hafi átt leið um Ísland í fríi sínu og boðist sérstaklega til að halda fyrirlesturinn án endurgjalds. Það er ekki aðalatriði um atburðinn að fyrirlesturinn er um gervigreind og virðist ekki tengjast lífeyrismálum eða hagfræði, en vekur þó athygli vegna þess að vel þekkt er að notkun gervigreindar hefur verið veigamikil í yfirstandandi þjóðarmorði Ísraels í Palestínu, sjá t.d. <https://www.palestine-studies.org/en/node/1656285> auk þess sem ekki verður séð að gervigreind sé akademískt sérsvið fyrirlesarans.

Á fundinum var fyrirlesarinn inntur eftir afstöðu sinni til hernaðar Ísraels en hann vildi ekki ræða hana. Það er í samræmi við áherslur áróðursherferðar ríkisins „Brand Israel“ (sjá t.d. https://en.wikipedia.org/wiki/Brand_Israel) sem gengur út á að hvítþvo ímynd

ríkisins, sér í lagi með því að beina athyglinni frá öllum þeim alþjóðlegu glæpum sem ríkið fremur og hefur framið. Hluti af því er að listamenn og fræðafólk ferðast um heiminn og kynnir Ísrael og einhverja hluti af menningu og fræðum þess, en minnst ekki á og hylur algerlega yfir hernámið og ofbeldið sem er grunnþáttur ríkisins.

Eftir um tuttugu mínútna samræðu stjórnandans Gylfa Zoega og fyrirlesarans annars vegar og nokkurra mótmælenda hins vegar, ákvað Gylfi að fresta fundinum.

Samræðurnar voru ekki vinsamlegar en mótmælendur voru aldrei beðnir að fara af fundi.

Bar-Ilan háskóli

Háskólinn þar sem Gil Epstein starfar og er fráfaramandi deildarforseti („dean“) er Bar-Ilan háskóli. Bar-Ilan háskóli leikur mikilvægt hlutverk í gangverki Ísraelska hersins. Í formlegu álitu ráðgjafanefndar við Erasmus háskólann í Rotterdam, frá 26. maí síðastliðnum, segir meðal annars (gul yfirstrikun mín):

There are credible indications of Bar Ilan University's direct involvement in structural violations of human rights and/or international humanitarian law (including war crimes) both with respect to its excavation activities in Occupied Territory and with respect to its structural entanglement with the State of Israel and IDF in military technology research and in education. Under these circumstances, collaboration with Bar-Ilan University puts the EUR in a position in which it may become indirectly connected to these violations, which would in turn seriously compromise the fundamental values and academic responsibilities of the EUR. This leads the committee to conclude that the EUR should take steps to exclude its own connection to these risks.

Sjá nánar:

<https://www.eur.nl/media/2025-05-20250526-advice-collaborations-israeli-universities-publication>

Bar-Ilan háskóli veitir prófgráður fyrir hermenn og starfsfólk leynipjónustu Ísraels:

Bar-Ilan University offers a bachelor's degree for IDF and Shin Bet officers.
(Riemer, 2023, bls. 27)

Bar-Ilan háskóli hefur **tekið beinan þátt í hernámi Ísraels í Palestínu** með því að stofna „útibú“ (annan campus) á ólöglega hernumdu landi. Útibúið var stofnað 1982 á því svæði sem Sameinuðu þjóðirnar og Alþjóðadómstóllinn álíta ólöglega hernumið frá 1967. Útibúið tilheyrði Bar-Ilan háskóla til 2005, þegar það varð að sjálfstæðri stofnun, Ariel háskóla (sjá t.d. https://en.wikipedia.org/wiki/Ariel_University). Vera þeirrar stofnunnar á þeim stað er stríðsglæpur samkvæmt álitu Alþjóðadómstólsins frá júlí 2024 eins og öll viðvera Ísraels á hernumdu landi frá 1967. (Sjá *Legal Consequences arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem* (Advisory Opinion) (July 19, 2024)).

Bar-Ilan háskóli auglýsir sig sérstaklega sem háskóla fyrir hermenn Ísraels. Hann veitir hermönnum sérstaka fyrirgreiðslu: einkunnina „staðist“ fyrir tvö námskeið að eigin vali, undanþágur frá kröfum um einingar, auk sálfræðistuðnings, fjárhagslegs stuðnings og ýmsan annan stuðning. Sjá síðu skólans: <https://www.biu.ac.il/en/news/23375>

Mynd af vef Bar-Ilan háskóla: <https://www.biu.ac.il/en/article/582962>

Ísraelska fræðikonan Maya Wind, hefur gert ítarlegri og dýpri grein fyrir fleiri hliðum á þátttöku allra ísraelskra háskóla í hernámi og ofbeldi Ísraelsríki í bókinni *Towers of ivory and steel: How Israeli universities deny Palestinian freedom*.

BESA-stofnunin

Gil Epstein var/er í stjórn BESA stofnunnarinnar sem tilheyrir Bar-Ilan háskólanum. Stofnunin leikur veigamikil hlutverk innan ísraelska herveldisins (gular yfirstrikanir mínar):

The BESA Center – the Begin-Sadat Center for Strategic Studies at Bar-Ilan University – produces policy recommendations for the Israeli political, military and foreign affairs communities and “conducts specialized research on contract to the Israeli foreign affairs and defense establishment.” Efraim Inbar, the center’s former long-term director, has acknowledged that “political neutrality” is not an option for the center, which is Zionist in orientation. (Riemer, 2023, bls. 26)

Bar Ilan University’s Begin-Sadat Center for Strategic Studies (BESA Center) ... characterizes itself as advancing a “realist, conservative, and Zionist agenda in the search for security and peace for Israel” (Perugini og Gordon, 2015, bls. 57)

Nafn Gil Epsteins er að finna á nýrri skýrslu stofnunarinnar sem leitast við að afneita þjóðarmorði Ísraels í Palestínu, þar sem hann er sagður tilheyra „executive board“ stofnunarinnar:

The Begin-Sadat (BESA) Center for Strategic Studies

The Begin-Sadat Center for Strategic Studies is an independent, non-partisan think tank conducting policy-relevant research on Middle Eastern and global strategic affairs, particularly as they relate to the national security and foreign policy of Israel and regional peace and stability. It is named in memory of Menachem Begin and Anwar Sadat, whose efforts in pursuing peace laid the cornerstone for conflict resolution in the Middle East.

BESA Perspectives are short pieces on timely and fundamental Israeli, Middle Eastern, and global issues. Mideast Security and Policy Studies serve as a forum for publication or re-publication of research conducted by BESA associates. Colloquia on Strategy and Diplomacy summarize the papers delivered at conferences and seminars held by the Center for the academic, military, official, and general publics. In sponsoring these discussions, the BESA Center aims to stimulate public debate on, and consideration of, contending approaches to problems of peace and war in the Middle East. The Policy Memorandum series consists of policy-oriented papers. Publication of a work by BESA signifies that it is deemed worthy of public consideration but does not imply endorsement of the author's views or conclusions. A list of recent BESA Center publications can be found at the end of this booklet.

Executive Board

Prof. Amnon Albeck, Prof. [Gil S. Epstein](#), Prof. Eitan Shamir, Prof. Rami Ginat, Prof. Galit Nahari, Prof. Jonathan Rynhold, Prof. Joshua Teitelbaum, Mr. Zohar Yinon, Prof. Arie Zaban

Research Staff

BESA Center Director: Prof. Eitan Shamir

Research Associates: Dr. Shay Attias, Prof. Yehuda Belanga, Major General (Ret.) Dr. Yacov Bengo, Dr. Ziv Bohrer, Col. (res.) Dr. Raphael Bouchnik Chen, Brig. Gen. (res.) Dr. Moni Chorev, Dr. Lauren Dagan Amos, Prof. Jonathan Fox, Prof. Eytan Gilboa, Maj. Gen. (res.) Gershon Hacohen, Amb. (Emeritus) Michael Harari, Dr. Eado Hecht, Prof. Efraim Karsh, Prof. Vladimir (Ze'ev) Khanin, Prof. Udi Lebel, Dr. Nir Levitan, Dr. Alon Levkowitz, Cdr. David A. Levy, Mr. Tsach Moshe, Prof. Danny Orbach, Brig. Gen. (res.) Eran Ortal, Navy Commander (ret.) Dr. Eyal Pinko, Mr. Ron Reis, Dr. Elai Rettig, Dr. Nir Reuven, Dr. Elisheva Rosman, Dr. Uzi Rubin, Prof. Jonathan Rynhold, Prof. Shmuel Sandler, Dr. Amira Schiff, Mr. Ran Segev, Col. (res.) Shay Shabtai, Lt. Col. (res.) Dr. Dany Shoham, Prof. Shlomo Shpiro, Prof. Joshua Teitelbaum, Dr. George N. Tzogopoulos

Operations and Finance Manager: Alona Briner

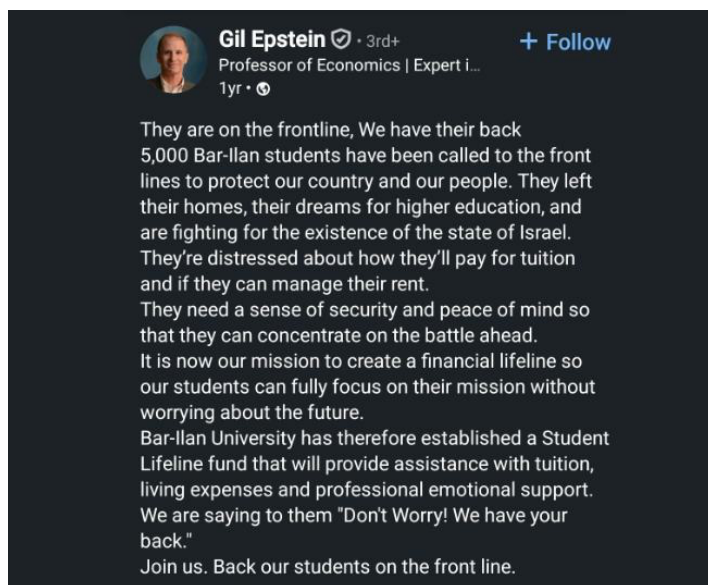
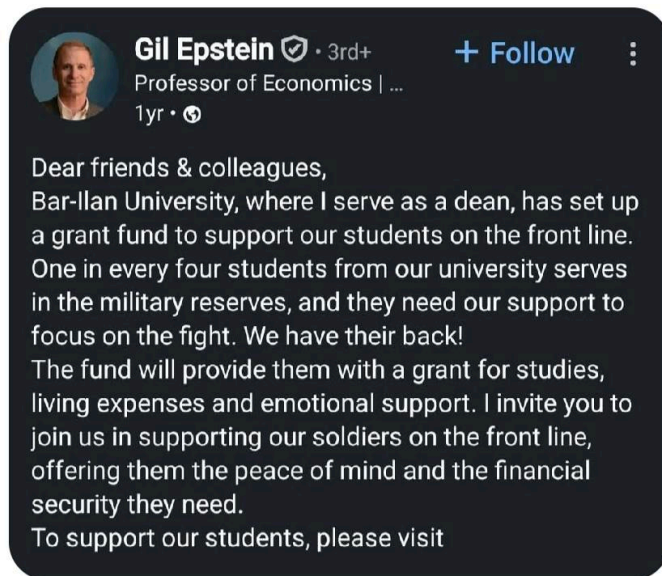
English Publications Editor: Judith Levy

Digital Media Marketing Manager: Shany Shriki

Síðan er úr skýrslunni *Debunking the Genocide Allegations: A Reexamination of the Israel-Hamas War from October 7, 2023 to June 1, 2025*, gefin út af BESA stofnuninni, fyrst á netinu í júlí 2025 og svo á PDF 2. september 2025. Sjá skýrsluna hjá <https://besacenter.org/debunking-the-genocide-allegations/>

Samfélagsmiðlapóstur Gil Epstein

Gil Epstein hefur gengið mun lengra í því að lýsa stuðningi við þann hernað Ísraels á Gaza sem öll óháð mannréttinda- og mannúðarsamtök líta á sem þjóðarmorð, auk þess sem það er álit Mannréttindaráðs Sameinuðu þjóðanna. Til að sýna þann stuðning, fyrir hönd Bar-Ilan háskóla hefur hann meðal annars póstað á samfélagsmiðla. Hér að neðan eru tveir póstar sem birtust á hans persónulegu LinkedIn-síðu, en ljóst er að hann kemur hér fram sem fulltrúi stofnunarinnar.

Sniðgönguhreyfing Palestínumannanna og akademísk sniðganga í tengslum við Gil Epstein

Sniðgönguhreyfing Palestínumannanna, BDS (Boycott, Divestment and Sanctions), lítur á akademíska sniðgöngu sem eina af þeim leiðum sem akademískum stofnunum beri að fara eftir til að brjóta á bak aftur hernám Ísraels í Palestínu. Það sem beðið er um, er í reynd mun vægara heldur en sniðganga Háskóla Íslands og margra annarra háskóla á Rússneskum stofnunum og einstaklingum, svo ekki sé talað um sniðgönguna á Suður-Afríku á liðinni öld. Sér í lagi er ekki lagt til að einstaklingar (akademískt starfsfólk) sé sniðgengið sem einstaklingar. Hins vegar kemur fram í tilmælum þeirra að ef um sé að ræða gróf dæmi um einstaklingsbundna þátttöku eða stuðning við brot á alþjóðalögum, þá geti sniðganga verið réttlætanleg (gul yfirstrikun mín):

While an individual's academic freedom should be fully and consistently respected in the context of academic boycotts, an individual academic, Israeli or otherwise, cannot be exempt from being subject to "common sense" boycotts (beyond the scope of the PACBI institutional boycott criteria) that conscientious citizens around the world may call for in response to **what they widely perceive as egregious individual complicity** in, responsibility for, or advocacy of violations of international law (such as direct or indirect involvement in the commission of war crimes or other grave human rights violations; incitement to violence; racial slurs; etc.). (Sjá <https://bdsmovement.net/pacbi/academic-boycott-guidelines>)

Að auki segir þar í fjórða lið að sniðganga skuli „ávörp og erindi á alþjóðlegum vettvangi, sem og þátttaka í málþingum, frá embættismönnum Ísraelsríkis eða opinberum fulltrúum ísraelskra fræðastofnana, svo sem forsetum, rektorum eða **deildarforsetum**.“

Ein af meginástæðum þess að rétt er að sniðganga ísraelskar háskólastofnanir er að Palestínumenn hafa kallað eftir henni og skipulagt hana. Ákallið fyrir akademískri sniðgöngu er raunar frá 2004, áður en að heildarhreyfingin, BDS, var stofnuð. Ákall um akademíska sniðgöngu var svo ítrekað haustið 2023 af öllum palestínskum háskólum (sem eru 15 talsins) og auk þess af öllum nemendafélögum þeirra. Í ákalli háskólanna 15 (sjá <https://www.birzeit.edu/en/news/unified-call-justice-and-freedom-palestine>) segir meðal annars:

We also hold Israeli universities responsible, as they have been indispensable to the regime of settler colonial oppression and apartheid, [complicit in grave violations of human rights](#) including [developing weaponry, military doctrines](#), and legal justification for the indiscriminate, mass targeting of Palestinians.

Niðurstaða

Gil Epstein var deildarforseti við stofnanir sem hafa augljóslega stutt við stríðsglæpi og hann hefur lýst persónulegum stuðningi við þá, sem og í hlutverki sínu sem prófessor og forseti deildar. Hann var sérstaklega kynntur sem fyrirlesari út frá tengslum sínum við stjórnvöld Ísraels sem bera ábyrgð á þjóðarmorði, ólöglegu hernámi, og aðskilnaðarstefnu. Það var því réttlætanlegt að mótmæla fyrirlestri hans og rétt af stjórnendum að fresta honum, en helst hefði átt að hætta alveg við hann.

Heimildir

Auk vefsíðna sem vísað er á í textanum er vísað í eftirfarandi:

Legal Consequences arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem (Advisory Opinion) (July 19, 2024), <https://www.icj-cij.org/case/186>.

Perugini, N., & Gordon, N. (2015). *The Human Right to Dominate*. Oxford University Press.

Riemer, N. (2023). *Boycott theory and the struggle for Palestine: Universities, intellectualism and liberation*. Rowman & Littlefield.

Wind, M. (2024). *Towers of ivory and steel: How Israeli universities deny Palestinian freedom*. Verso.